

HRVATSKI SABOR

KLASA: 012-01/23-01/05

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 24. svibnja 2023.

Hs**NP*012-01/23-01/05*65-23-02**Hs

P.Z. br. 500

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Dalija Orešković, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 24. svibnja 2023. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će predlagateljica Prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 500

Zastupnica Dalija Orešković

Zagreb, 24. svibnja 2023.

Hs**NP*012-01/23-01/05*6531-23-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 24-05-2023		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
012-01/23-01/05	65	
Uredžbeni broj	Pril.	Vrij.
6531-23-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora, zastupnica Dalija Orešković podnosi Prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će u ime predlagatelja zastupnica Dalija Orešković.

Zastupnica

ZASTUPNICA DALIJA OREŠKOVIĆ

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA
ZA IZBOR ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Zagreb, svibanj 2023.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Ustavna načela o političkoj jednakosti građana, ustavnost i zakonitost izbora, temelj su demokratskog političkog sustava. Izbornim pravilima mora se osigurati da svaki glas vrijedi jednako, u protivnom izborni rezultati nemaju demokratski karakter.

Važećim Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine broj 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11., 19/15., 66/15. 104/15. i 98/19.) Republika Hrvatska je podijeljena na 10 općih izbornih jedinica, a u svakoj općoj izbornoj jedinici bira se po 14 zastupnika. Jedanaesta izborna jedinica obuhvaća državljane bez prijavljenog prebivališta u Republici Hrvatskoj (tzv. dijaspora). Dvanaesta izborna jedinica predstavlja nacionalne manjine i obuhvaća područje čitave Republike Hrvatske. Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor propisano je i da se broj birača u izbornim jedinicama ne smije razlikovati više od +/-5 %, a pri određivanju izbornih jedinica mora se voditi računa o zakonom utvrđenim područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Odredbe važećeg Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora (Narodne novine 116/99. i 24/23.) – u daljnjem tekstu Zakon o izbornim jedinicama, u suprotnosti su sa zahtjevima propisanim u Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, u dijelu koji se odnosi na postotak odstupanja u broju birača u pojedinim izbornim jedinicama, kao i u obvezi poštivanja zakonom utvrđenih područja županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Migracijska kretanja i promjene u broju birača utjecale su na nejednaku težinu glasa u različitim izbornim jedinicama. Zbog uopćenih nepravilnosti, Ustavni sud je 2010.g., podnio Hrvatskom saboru Izvješće o nejednakoj težini biračkog glasa u izbornim jedinicama koje su propisane u člancima 2. do 11. Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora (Narodne novine broj 116/99), objavljeno je u Narodnim novinama 124/2010. U navedenom Izvješću upozoreno je da o ravnomjernoj raspodjeli broja birača po općim izbornim jedinicama, ovisi i jednakost težine biračkog prava, zakonitost i opći demokratski

karakter cjelokupnih izbora, ali o tome može ovisiti i ocjena ustavnosti cjelokupnih izbora. Prekomjerno odstupanje u broju birača po pojedinim općim izbornim jedinicama koje bi izravno i neposredno utjecalo na izborni rezultat, kada bi svi drugi elementi izbornog sustava bili ili ostali isti, bilo bi neustavno.

Državno izborno povjerenstvo je također ukazao na potrebu za usklađivanjem Zakona o izbornim jedinicama sa Zakonom o izboru zastupnika u Hrvatski sabor. Promatračke misije OESS-a upozoravale su da bi izborne jedinice trebalo prekrojiti s ciljem da se razlike u broju registriranih birača u izbornim jedinicama svedu na minimum, kako bi se postigla jednaka težina glasa.

Objavom popisa stanovništva iz 2021.g., postalo je vidljivo da je došlo do daljnjih nepovoljnih demografskih trendova te da su pojedince izborne jedinice izgubile još veći postotak stanovništva u odnosu na razdoblje od prije deset godina. Time su i razlike u broju stanovnika u jednoj izornoj jedinici i broju zastupnika koje ta izborna jedinica bira u odnosu na druge izborne jedinice, postale još izraženije i veće. Takva situacija nametnula je nužnost izmjene Zakona o izbornim jedinicama, kako bi se osigurala pravednost i ustavnost sljedećih izbora, odnosno kako bi se razlike u vrijednosti svakog glasa svele u okvire prihvatljivog odstupanja od +/- 5% koje je propisano člankom 39. stavkom 1. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Unatoč upozorenju Ustavnog suda iz 2010.g., u proteklih više od 12 godina, sve vlade i sve političke stranke odnosno koalicije koje su bile na vlasti ignorirale su postojanje ozbiljnog problema koji sve provedene izbore u tom razdoblju čini upitnima s ustavnopravnog stajališta. Ovaj prijedlog Zakona podnosi se imajući na umu da se nije smjelo dogoditi da do sada nisu usvojena, pa čak niti predložena nova izborna pravila na ustavno prihvatljiv način. Nije se smjelo dogoditi da se novi kraj izbornih jedinica predlaže u skladu s voljom i potrebama jedne političke stranke koja postupa kao da ima monopol na pitanja koja su od temeljne ustavne i demokratske važnosti, bez formiranja stručne radne skupine. S obzirom na jasnu namjeru i izgledno usvajanje u zakonodavnom postupku upravo i isključivo prijedloga kojeg je HDZ javno predstavio kao svoj model, ovaj prijedlog temelji se na ideji udruge civilnog društva koja četvrt stoljeća prati provedbu izbora u Republici Hrvatskoj te se sustavno zalaže za demokratizaciju i unaprjeđenje normativnih okvira izbornih procesa, a ujedno su u izradi njihovog prijedloga sudjelovali stručnjaci i akademska zajednica koja se bavi pitanjima i tematikom iz ovog područja, stoga takav prijedlog ima drugačiji karakter od bilo kojeg drugog prijedloga bilo koje oporbene parlamentarne stranke i ima snažniju priliku djelovati kohezivno na onaj dio oporbenih parlamentarnih stranaka koje bi se s ovim modelom mogle složiti, kao prijelazno rješenje koje bi moglo poslužiti za potrebe održavanja sljedećih parlamentarnih izbora, po redovnom tijeku stvari sredinom sljedeće godine.

Kao reakcija na nedemokratski postupak kreiranja prijedloga novog izbornog kroja od strane HDZ-a i posljedično njegova izglasavanja u Hrvatskom saboru, o prijedlogu ovog Zakona koji se temelji na prijedlogu GONG-a, moguće je i traženje reakcije i očitovanja samih građana putem

mehanizama neposredne demokracije, u slučaju da predstavnička demokracija ne može zaštititi i osigurati njihova temeljna ustavna prava.

GONG predlaže model po kojemu bi se Hrvatska umjesto na deset, dijelila na šest izbornih jedinica, uz zadržavanje postojećih jedinica za dijasporu i nacionalne manjine. Granice izbornih jedinica odgovarale bi područjima županija, ali i granicama povijesnih hrvatskih pokrajina, dok bi Grad Zagreb bio jedna izborna jedinica. U jedinicama bi se birao broj zastupnika razmjeran broju stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021.g., odnosno od 17 do 29.

Jedanaestero profesora ustavnog prava izrazilo je početkom svibnja 2023.g., zabrinutost zbog načina donošenja novog Zakona o izbornim jedinicama u kojem nova pravila i rješenja osmišljava uska grupa sastavljena od članova HDZ-a kao političke stranke na vlasti, u kojoj su svi ostali čija bi uključenost bila nužna za demokratski karakter donošenja izbornih pravila, onemogućeni u bilo kakvoj političkoj participaciji. U vrijeme podnošenja ovog prijedloga, nedvojbeno je da vladajuća većina nema nikakvu namjeru slijediti i ispoštovati smjernice izradu novih izbornih pravila koje je predložila skupina ustavnih stručnjaka, upozoravajući na nužnost poštivanja temeljnih načela i procedura ustavne demokracije. Izgledno je da će nova izborna pravila koja je osmislio i preložio HDZ u konačnici i biti usvojena, unatoč dosadašnjem kršenju procedure i temeljnih ustavnih vrednota. U vrijeme javne reakcije jedanaestero profesora ustavnog prava već je bila vidljiva neaktivnost zakonodavca u razdoblju od prvog Izvještaja Ustavnog suda iz 2010.g., a potom od rezultata popisa stanovništva iz 2021.g., kao i svi propusti aktualne vlasti, od odbijanja formiranja radne skupine za izradu prijedloga Zakona, nepostojanja stručne i javne rasprave, iznimno kratkog roka koji je preostao do prestanka važenja postojećeg Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor sukladno odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, pa sve do sasvim jasno javno iznesenih informacija i stavova u medijima o tome da će se prijedlog novog kroja izbornih jedinica osmisлити izvan propisane procedure od strane nekolicine stranačkih osoba iz redova HDZ-a. Unatoč tome što su profesori ustavnog prava ukazali i na preporuke Venecijanske komisije o tome da se izrada prijedloga izbornih pravila povjeri posebnom stručnom povjerenstvu, uz moguće sudjelovanje parlamentarne većine i opozicije, te da je u kroju izbornih jedinica bitno uvažavati mjerila tzv. zemljopisne kartografije koja sadrže i zahtjev da se granice izbornih jedinica trebaju što je više moguće podudarati s administrativnim granicama upravno – teritorijalnih jedinica uz uvažavanje prirodnih granica, javno predstavljeni prijedlog HDZ-a, potvrđuje da će se nova izborna pravila predstavljati kršenje svih prethodno navedenih načela, što im oduzima demokratski legitimitet.

Podnošenje ovog prijedloga ukazuje kao nužno, s ciljem pokretanja i otvaranja javne i političke rasprave o temeljnim pitanjima izbornog zakonodavstva i budućeg kroja izbornih jedinica koji bi trebao zadovoljavati sve kriterije iz Odluke Ustavnog suda broj: U-I-4089/2020 i dr. od 7. veljače 2023.g.

Osnovana pitanja koja se trebaju urediti ovim zakonom

Usporedbom rezultata popisa stanovništva iz 2021.g., i popisa birača, razvidno je da postoji skoro 500.000 birača više, u odnosu na popis stanovništva. Povezujući taj podatak s krojem izbornih jedinica sukladno važećem Zakonu o izbornim jedinicama, nedvojbeno je da u aktualnom izbornom zakonodavstvu postoji velika nejednakost u vrijednosti i težini svakog biračkog glasa. Broj stanovnika iz posljednjeg popisa stanovništva realniji je prikaz stanja i time legitimnija osnova za određivanje broja zastupnika koji se biraju u određenoj izbornoj jedinici.

Nadalje, postojeće izborne jedinice ne slijede zemljopisna ili administrativna područja, te ne predstavljaju logične cjeline.

Primjerice, Grad Zagreb nije obuhvaćen u jednoj izbornoj jedinici, već je razdijeljen na četiri dijela te su pojedini dijelovi Grada Zagreba podijeljeni i razvrstani u četiri različite izborne jedinice, umjesto da je Grad Zagreb kao teritorijalno administrativno ujedno i jedinstveno izbornu područje. Iz navedenog primjera, kao i kroja ostalih izbornih jedinica iz aktualnog Zakona, proizlazi da postojeće izborne jedinice ne predstavljaju smislenu teritorijalnu cjelinu koja bi predstavljala volju birača određenog teritorijalnog dijela Hrvatske i određene izborne jedinice.

Ovim prijedlogom predlaže se usvajanje Zakona koji se temelji na prijedlogu GONG-a, u dijelu grupiranja određenih županija u smislene prirodne povijesne i administrativne cjeline koje su ujedno i područje izborne jedinice te u dijelu u kojem je GONG predložio da se broj birača koji se bira u svakoj od šest izbornih jedinica određuje s obzirom na broj stanovnika u njima sukladno posljednjem popisu stanovništva iz 2021.g.

U odnosu na prijedlog GONG-a, razlika u ovom prijedlogu Zakona je u tome što se kao I. izborna jedinica navodi područje Grada Zagreba, uvažavajući njegov ustavni položaj glavnog grada Republike Hrvatske, zatim se kao II. izborna jedinica navodi ona koja obuhvaća Zagrebačku županiju, a III. i IV. izborna jedinica obuhvaćaju neke prepoznatljive dijelove koji su i prije bili obuhvaćeni područjem III. odnosno IV. izborne jedinice, u onoj mjeri u kojoj je to moguće

Ovim Zakonom se propisuju i definiraju područja šest izbornih jedinica u kojima se bira onaj broj zastupnika koji odgovara broju stanovnika u njima prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021.g. Ujedno se propisuje mogućnost davanja tri preferirana glasa kandidatima s iste liste, bez ograničenja u vidu propisivanja minimalnog postotka preferiranog glasa u odnosu na ukupan broj glasova koje je dobila lista da bi preferirani glas bio pravovaljan. Ujedno se ovim Zakonom stavlja izvan snage one odredbe Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor koje su suprotne pravilima ovog Zakona kao posebnog zakona i kasnijeg Zakona u odnosu na izborna pravila koja se njime uređuju

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

U vrijeme podnošenja ovog prijedloga u javnosti je već predstavljen prijedlog HDZ-a, za koji je izvjesno da će biti usvojen i kao prijedlog resornog ministarstva, a potom će u namjeravanom obliku biti i usvojen u Hrvatskom saboru od strane parlamentarne većine u kojoj HDZ ima dominantan položaj. Time je jasno da se radi o zakonskom prijedlogu jedne političke stranke, a u procesu njegove pripreme već je došlo do povrede demokratskih načela. Unatoč upozorenjima opozicije, akademske zajednice i udruga civilnog društva da se radi o materiji koja zahtjeva dijalog i participativan odnos vladajućih prema opoziciji, izostala je svaka javna rasprava kao i mogućnost iznošenja različitih stajališta ili prijedloga.

Podjela na šest izbornih jedinica uspostavlja stvarnu jednakost biračkog prava i ispravlja nelogičnosti kroja postojećih deset izbornih jedinica. Manji broj izbornih jedinica s većim brojem zastupnika koji se u njima biraju, dovest će do toga da će podjela mandata listama biti razmjernija postotku osvojenih glasova.

Unatoč činjenici da je Ustavni sud Republike Hrvatske prije više od 12 godina dao svoje prvo upozorenje o uočenim odstupanjima u jednakoj težini glasa u odnosu na broj stanovnika odnosno birača koja su veća od zakonom dopuštenog praga, unatoč zaključcima koji se nameću nakon objave rezultata provedenog popisa stanovništva u 2021.g., te unatoč brojnim opetovanim pozivima udruga civilnog društva, akademske zajednice i oporbe, HDZ kao stranka na vlasti, a tako i resorno ministarstvo, odbili su omogućiti da se provede sustavna i kvalitetna promjena izbornog zakonodavstva

Ovim prijedlogom ispravlja se nedemokratski postupak donošenja novih izbornih pravila od strane HDZ-a, a konačan je cilj postići pravednost i ustavnost sljedećih parlamentarnih izbora.

Reforma izbornog zakonodavstva sastavni je dio borbe protiv korupcije. Aktualna podjela i broj izbornih jedinica odigrao je važnu ulogu u rezultatima izbornih procesa u proteklih 20 godina. Zbog demografskih, imajući na umu upozorenja Ustavnog suda Republike Hrvatske iz 2010.g., upitna je ustavnost i demokratski legitimitet svih izbora koji su se održali u tom razdoblju. Ispravljanje nejednakosti biračkog prava prvi je korak u ispravljanju nejednakosti koje stvara ona vlast koja je izbore dobila na nelegitimnim i nedemokratskim principima, kršenjem temeljnih ustavnih prava i zaglavijih kamena demokracije.

III. PRIJEDLOG ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA ZA IZBOR ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuje područje izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, broj zastupnika koji se bira u svakoj izbornoj jedinici i broj preferiranih glasova kandidatima s jedne liste.

Članak 2.

I. izborna jedinica obuhvaća područje Grada Zagreba u cijelosti.

Članak 3.

II. izborna jedinica obuhvaća područje Zagrebačke županije, Bjelovarsko-bilogorske županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, u cijelosti.

Članak 4.

III. izborna jedinica obuhvaća područje Međimurske županije, Varaždinske županije, Krapinsko-zagorske županije i Koprivničko-križevačke županije, u cijelosti.

Članak 5.

IV. izborna jedinica obuhvaća područje Vukovarsko-srijemske županije, Osječko-baranjske županije, Virovitičko-podravske županije, Požeško-slavonske županije i Brodsko-posavske županije, u cijelosti.

Članak 6.

V. izborna jedinica obuhvaća područje Primorsko-goranske županije, Istarske županije i Ličko-senjske županije, u cijelosti.

Članak 7.

VI. izborna jedinica obuhvaća područje Zadarske županije, Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske županije i Dubrovačko-neretvanske županije, u cijelosti.

Članak 8.

VII. izborna jedinica je zasebna izborna jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 9.

VIII. izborna jedinica je zasebna izborna jedinica pripadnika autohtonih nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koji biraju svoje zastupnike u Hrvatski sabor, a obuhvaća cjelokupno područje Republike Hrvatske.

Članak 10.

140 zastupnika u Sabor, ne računajući zastupnike nacionalnih manjina i zastupnike koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, bira se tako da:

- I. izborna jedinica bira 28 zastupnika u Hrvatski sabor,
- II. izborna jedinica bira 24 zastupnika u Hrvatski sabor,
- III. izborna jedinica bira 17 zastupnika u Hrvatski sabor,
- IV. izborna jedinica bira 24 zastupnika u Hrvatski sabor,
- V. izborna jedinica bira 18 zastupnika u Hrvatski sabor,
- VI. izborna jedinica bira 29 zastupnika u Hrvatski sabor.

Članak 11.

Zastupnici u Sabor biraju se po proporcionalnoj zastupljenosti i preferencijskom glasovanju.

Birači mogu glasovati samo za jednu listu kandidata.

Birač na glasačkom listiću može označiti tri kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

Članak 12.

Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je preferirani glas kandidatu s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glas kandidata neće uvažiti.

Ako je birač dao više od tri preferirana glasa kandidatima na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste.

Ako je birač dao preferirane glasove za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirane glasove s te liste ako je dao jedan, dva ili tri preferirana glasa.

Članak 13.

Stupanjem na snagu ovog Zakona, prestaje važiti Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine broj 116/99.) kao i odredbe članka 38., članka 44. alineja 2., i članka 79. a. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor Narodne novine broj: 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11. 19/15, 66/15, 104/15. i 98/19.

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana njegove objave u "Narodnim novinama".

IV. OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predloženim Zakonom propisuje se područje izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, broj zastupnika koji se bira u svakoj izbornoj jedinici i broj preferiranih glasova kandidatima s jedne liste.

Uz članak 2.

Propisuje se područje I. izborne jedinice koje obuhvaća Grad Zagreb u cijelosti.

Uz članak 3.

Propisuje se područje II. izborne jedinice koje obuhvaća Zagrebačku županiju, Bjelovarsko-bilogorsku županiju, Sisačko-moslavačku županiju i Karlovačku županiju u cijelosti.

Uz članak 4.

Propisuje se područje III. izborne jedinice koje obuhvaća Međimursku županiju, Varaždinsku županiju, Krapinsko-zagorsku županiju i Koprivničko-križevačku županiju u cijelosti.

Uz članak 5.

Propisuje se područje IV. izborne jedinice koje obuhvaća Vukovarsko-srijemsku županiju, Osječko-baranjsku županiju, Virovitičko-podravsku županiju, Požeško-slavonsku županiju i Brodsko-posavsku županiju u cijelosti.

Uz članak 6.

Propisuje se područje V. izborne jedinice koja obuhvaća Primorsko-goransku županiju, Istarsku županiju i Ličko-senjsku županiju u cijelosti.

Uz članak 7.

Propisuje se područje VI. izborne jedinice koja obuhvaća Zadarsku županiju, Šibensko-kninsku županiju, Splitsko-dalmatinsku županiju i Dubrovačko-neretvansku županiju u cijelosti.

Uz članak 8.

Propisuje se da je VII. izborna jedinica zasebna izborna jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 9.

Propisuje se da je VIII. izborna jedinica zasebna izborna jedinica pripadnika autohtonih nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koji biraju svoje zastupnike u Hrvatski sabor, a obuhvaća cjelokupno područje Republike Hrvatske.

Uz članak 10.

Ovom odredbom propisuje se broj zastupnika koji se biraju u I., II., III., IV., V. i VI. izbornoj jedinici, polazeći od broja stanovnika u svakoj izbornoj jedinici prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021.g., na način da se u zbroju u I., II., III., IV., V. i VI. izbornoj jedinici ukupno bira 140 zastupnika, ne računajući zastupnike nacionalnih manjina i zastupnike koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a od toga I. izborna jedinica bira 28 zastupnika u Hrvatski sabor, II. izborna jedinica bira 24 zastupnika u Hrvatski sabor, III. izborna jedinica bira 17 zastupnika u Hrvatski sabor, IV. izborna jedinica bira 24 zastupnika u Hrvatski

sabor, V. izborna jedinica bira 18 zastupnika u Hrvatski sabor, a VI. izborna jedinica bira 29 zastupnika u Hrvatski sabor.

Uz članak 11.

Ovom odredbom propisuje se da se zastupnici biraju po proporcionalnoj zastupljenosti i preferencijskom glasovanju, na način da birači mogu glasovati samo za jednu listu kandidata, a unutar te liste mogu na glasačkom listiću označiti tri kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas). Postojećim Zakonom o izbornim jedinicama nije bilo propisano pravo preferiranog glasa, već je to pitanje uređeno Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, i to na način da birač može unutar jedne liste kandidata dati samo jedan preferirani glas. Ovom odredbom pravo na preferirani glas propisuje se u ovom Zakonu, s time da se broj preferiranih glasova kandidatima s iste liste kandidata povećava na tri preferirana glasa.

Uz članak 12.

Ovom odredbom propisuju se pravila o načinu davanja preferiranih glasova kao i pravila o načinu na koji će se utvrđivati iskazana volja birača i važeći glas, u slučaju da je birač dao veći broj preferiranih glasova od dopuštenog broja preferiranih glasova ili u slučaju da je birač označio preferirane glasove na jednoj listi, a ujedno glasao za neku drugu listu. Ako je zaokružen redni broj liste, bez davanja preferiranih glasova, glasački listić je važeći, ako je zaokružen redni broj liste, a dan je preferirani glas kandidatu s druge liste, glasački listić je važeći, ali se preferirani glas neće uvažiti. Ako je birač dao više od tri preferirana glasa kandidatima na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti. Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste. Ako je birač dao preferirane glasove za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirane glasove s te liste ako je dao jedan, dva ili tri preferirana glasa.

Uz članak 13.

Ovom odredbom propisuje se prestanak važenja postojećeg Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. S obzirom da se u člancima 10., 11. i 12. ovog Zakona, propisuju pravila koja su uređena odredbama članka 38., članka 44. alineja 2., i članka 79. a. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor Narodne novine broj: 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11. 19/15, 66/15, 104/15. i 98/19., ovim se člankom propisuje njihovo brisanje stupanjem ovog Zakona na snagu. Naime, člankom

38. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor propisano je da se 140 zastupnika bira u deset izbornih jedinica na način da se u svakoj bira 14 zastupnika, a birač može dati jedan preferirani glas kandidatu s liste za koju glasa. Odredbom članka 44. alineja 2. Zakona o izbornima zastupnika u Hrvatski sabor propisuje se ograničenje odnosno pravilo da se preferirani glas uvažava ukoliko je dobio 10 posto od ukupnih glasova koje je dobila lista. Člankom 79. a Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, propisana su pravila o određivanju valjanosti danog glasa podešena prema pravu na davanje samo jednog preferiranog glasa. Kako se ovim Zakonom definira drugačiji broj zastupnika koji se biraju u čest izbornih jedinica, uz pravo na tri preferirana glasa kandidatima s iste liste bez ograničenja u odnosu na postotak kojeg je preferirani glas dobio u odnosu na broj glasova koje je dobila lista, navedena pravila iz Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor trebalo je stupanjem ovog Zakona na snagu staviti izvan snage.

Uz članak 14.

Ovom odredbom propisuje se datum stupanja na snagu ovog Zakona.